

عنوان مقاله:

بررسی زندگی زنان و کودکان قالیباف در سفرنامه های دوره قاجار بر اساس رویکرد ادوارد پالمر تامپسون

محل انتشار:

مجله جامعه شناسی هنر و ادبیات، دوره 14، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

علیرضا مرادی - استادیار گروه مطالعات فرهنگی، موسسه مطالعات فرهنگی-اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سحر دیانتي - کارشناس ارشد، دانشگاه هنر تهران

خلاصه مقاله:

در مطالعات فرش ایرانی عمدتاً توجه به جنبه‌های «اقتصادی» و «هنری»، غالب بوده و به تاریخ اجتماعی فرش کمتر توجه شده است. هدف مقاله حاضر، شناخت برخی ابعاد، مشخصات و جلوه‌های فرودستی زنان و کودکان در کارگاه‌های قالیبافی قاجار است. این بررسی از جنبه نظری و روش‌شناسی باتوجه به دیدگاه ادوارد پالمر تامپسون و استفاده از رویکرد نگاه از پایین به تاریخ فرش ایران صورت گرفت. محدوده بررسی، دوره قاجار و داده‌های مورد نیاز از سفرنامه‌های این دوره استخراج شد. بدین ترتیب بررسی حاضر با رویکرد کیفی و روش تاریخی انجام شد. نتایج نشان داد که قالیبافی زنان و کودکان در خانه‌های شهری، روستایی و عشایری مناطق مختلف امری رایج بود و پرداخت دستمزد به زنان و کودکان در بخش خانگی بافی حذف می‌شد. از جنبه سنی و جنسی، بیشتر بافندگان، زنان و یا دختران خردسال بودند. اشتغال زنان و کودکان، سهمی در تامین هزینه‌ای معیشتی خانواده داشته است. همچنین داده‌های بررسی حاضر نشان داد که بافندگان در کارگاه‌های قالیبافی به دلیل نامناسب بودن شرایط سازه و همچنین مهیا نبودن شرایط سالم و بهداشتی دچار آسیب‌های جسمانی نظیر تغییر شکل استخوان‌ها می‌شدند و ابتلا به برخی از بیماری‌ها میان بافندگان مشترک بوده است. این صدمه‌ها ناشی از ساعات کار بسیار طولانی در ازای دستمزدهای ناچیز بود که کفاف زندگی روزمره را نمی‌داد.

کلمات کلیدی:

«ادوارد پالمر تامپسون»، «تاریخ اجتماعی»، «تاریخ از پایین»، «زنان قالیباف»، «کودکان قالیباف»

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1681229>

